ZA UČINKOVITO SOUPRAVLJANJE · IZ SODNE PRAKSE

Kdaj začne teči 8-dnevni rok za vložitev tožbe za razveljavitev volitev

dr. Elizabeta Zirnstein
Ekonomska demokracija 3/2017 · junij 2017 · izvirne strani 16-18

Arhivska razprava iz junija 2017. Izvirne neskladne letnice so ohranjene; ločeno pojasnilo spodaj navaja datume iz dejanske sodbe.

Konec aprila je bila na spletišču slovenske sodne prakse objavljena zanimiva odločitev Vrhovnega sodišča Republike Slovenije v zvezi z volitvami sveta delavcev po ZSDU. Vrhovno sodišče, Delovno-socialni oddelek je v sporu glede razveljavitve volitev odločilo, **da rok za vložitev tožbe za razveljavitev volitev teče od dneva, ko so volilni rezultati objavljeni tako, da so dostopni vsem delavcem v družbi. Takrat je namreč postopek volitev zaključen.** Povedalo je tudi, da tožbe za razveljavitev volitev ni možno vložiti še preden so volitve končane. Sodba je bila sprejeta pod opravilno številko VSRS Sodba VIII Ips 299/2016 dne 7. 2. 2017.

Uvod (kratek opis spornega razmerja)

Volitve v družbi z omejeno odgovornostjo, v kateri je zaposlenih med 50 in 300 delavcev, so potekale spomladi 2016. Po objavi izida volitev je bila dne 26. 5. 2017 vložena **tožba za razveljavitev volitev**. Predlagatelj je svojo zahtevo za razveljavitev volitev utemeljeval s tem, da je zatrjeval naslednje bistvene kršitve postopka volitev:

- aktivno volilno pravico so imeli tudi direktor in poslovodne osebe (kar je v nasprotju z 12. členom ZSDU);
- kandidati za člane sveta delavcev niso imeli pisnega soglasja vsaj 9 delavcev z aktivno volilno pravico (kar je v nasprotju s 27. členom ZSDU);-vsako volišče ni imelo volilnega odbora (kar je v nasprotju s 25. členom ZSDU);
- za glasovanje so bila dana napačna navodila.

Prvi nasprotni udeleženec (volilna komisija) je pripoznal zahtevek za razveljavitev volitev, drugi nasprotni udeleženec, ki je prijavil udeležbo v kolektivnem sporu, pa je zahtevku nasprotoval (na strani drugega nasprotnega udeleženca so nastopali novo izvoljeni predstavnik(i) sveta delavcev, eden ali več).

Postopek pred sodiščem prve in druge stopnje

1. Sodišče prve stopnje je v sodbi z dne 13. 5. 2016 **razveljavilo volitve** , ker postopek volitev ni bil izveden v skladu z ZSDU.
2. Sodišče druge stopnje je prvostopno sodbo **potrdilo**.
3. Drugi nasprotni udeleženec je zoper pravnomočno sodbo vložil **revizijo**. Zatrjeval je, da je bila zahteva za razveljavitev volitev vložena en dan prepozno, sodišče pa da je pri presoji pravočasnosti vložitve te zahteve ravnalo arbitrarno, ker ni pravilno ugotovilo datuma objave volilnih rezultatov. S tem naj bi sodišče zagrešilo bistveno kršitev določb pravdnega postopka. Rezultati volitev naj bi bili namreč znani že 17. 5. 2016.

Odločitev Vrhovnega sodišča Republike Slovenije

Vrhovno sodišče RS je odločilo, da sta sodišči prve in druge stopnje kot začetek teka roka za vložitev tožbe v tem kolektivnem delovnem sporu pravilno vezali na **datum, ko je bil izid volitev objavljen tako, da je bil dostopen vsem delavcem v družbi.** Razsodilo je tudi, da je stališče, da rok za sodno varstvo teče od objave volilnih rezultatov (takrat je postopek volitev zaključen), pravilno.

Sodišče je odločilo, da je rok za vložitev tožbe po 53. členu ZSDU začel teči z 18. 5. 2016 in potekel dne 26. 5. 2016. Tožba, vložena dne 26. 5. 2017 je bila torej pravočasna.[1] Vrhovno sodišče je v obrazložitvi svoje sodbe zapisalo, da ni bilo ugotovljeno, da bi bili podatki o izidu volitev dne 17. 5. 2016 **objavljeni tako, da bi bili dostopni vsem delavcem v družbi.** Začetek teka roka na dan 18. 5. 2016 je oprlo na ugotovitev, da je bil izid volitev uradno objavljen 18. 5. 2017 - takšno informacijo je predlagatelju poslala predsednica volilne komisije, na njegovo izrecno poizvedbo. Obrazložitev tega sicer ne pove izrecno, a sklepati gre, da je bil ta dan rezultat volitev tudi objavljen na način, da je bil dostopen vsem delavcem v družbi. Sodišče je v obrazložitvi tudi izrecno zapisalo, da **tožbe po 53. členu ZSDU ni možno vložiti še preden so volitve končane.** S tem je jasno odgovorilo na trditev drugega nasprotnega udeleženca, da rok za sodno varstvo teče od vsake posamezne kršitve.

Komentar

ZSDU v 53. členu določa: »V primeru bistvenih kršitev postopka volitev, ki so ali bi lahko vplivale na zakonitost in pravilnost volitev, predlagatelji in kandidati za člane sveta delavcev lahko zahtevajo v osmih dneh na pristojnem sodišču razveljavitev volitev.«

Kot je razvidno, **zakon ne določa natančno,** kdaj začne omenjeni 8-dnevni rok teči. Razlaga te zakonske določbe bi bila možna v dveh smereh, in sicer: (a) da gre za **subjektivni rok,** začetek katerega je odvisen od tega, kdaj upravičenec izve za neko posamezno konkretno kršitev postopka volitev (b) gre za **objektivni rok,** ki začne teči s formalnim zaključkom postopka volitev. V zvezi s tem je sodišče že odločalo, prvič leta 2006 ob volitvah sveta delavcev v družbi Lama Dekani d. d.,[2] nato pa še leta 2014.[3] V obeh

primerih je povedalo, da **začne 8-dnevni rok teči z dnem objave volilnega izida (objektivni rok).** Bistvo sodbe, ki jo obravnavam v tem prispevku, pa ni bilo v tem, ali gre pri 8-dnevnem roku za subjektivni ali **objektivni rok,** pač pa za to, kdaj začne ta objektivni rok teči - kateri dan šteje kot dan objave volilnih rezultatov. Sodišče je odločilo, da je glede tega **odločilna objava, ki je dostopna vsem delavcem v družbi.** Pri tej odločitvi se je naslonilo na 4. odstavek 45. člena ZSDU (»zapisnik se **javno objavi tako, da je dostopen vsem delavcem v družbi**«).

Ob pregledu določb ZSDU v zvezi z objavljanjem pomembnih dokumentov in informacij ugotavljamo, da je **ZSDU mestoma nedosleden.** V 5. členu, v katerem govori o participacijskem dogovoru, določa, da mora dogovor delodajalec »**javno objaviti na način, ki je v družbi običajen**« (4. odstavek 5. člena) V 45. členu, v katerem ureja ugotovitev in razglasitev volilnih rezultatov, pa pravi, da se zapisnik o delu volilne komisije »**javno objavi tako, da je dostopen vsem delavcem v družbi**«(4. odstavek 45. člena). O javni objavi ZSDU govori še v 31. členu (javno se objavi zahteva po odpravi pomanjkljivosti posameznih predlogov kandidatov za člane sveta delavcev) in 32. členu (volilna komisija **javno objavi**, če je kandidatov za svet delavcev manj, kot se jih voli), pri čemer uporablja samo dikcijo, da se »**javno objavi**« (objave ne veže na način, kot je v družbi običajen oziroma na način, po katerem so objavljene informacije dostopne vsem delavcem).

Menim, da je dikcija 45. člena ZSDU »dostopen vsem delavcem v družbi« **neposrečena, saj omogoča arbitriranje** o tem, kdaj je zadoščeno pogoju »dostopnosti vsem delavcem« in posledično niža pravno varnost. Sodišče pa pri odločanju v tem primeru pravzaprav ni imelo kaj veliko manevrskega prostora, glede na omenjeno dikcijo zakona in glede na to, da o poteku roka iz 53. člena ZSDU že obstaja ustaljena sodna praksa (zgoraj omenjena sodba Vrhovnega sodišča leta 2006 in sodba Višjega delovnega in socialnega sodišča leta 2014). Za odstopanje od ustaljene sodne prakse sodišče očitno ni imelo novih in utemeljenih razlogov, oziroma ni bilo pravnih in dejanskih okoliščin, ki bi utemeljevale drugačno odločitev, kot izhaja iz sodne prakse. V primeru, da bi sodišče odločilo drugače, kot to izhaja iz dosedanje sodne prakse, bi moralo z razumnimi in pravnimi argumenti pojasniti, zakaj je njegova odločitev drugačna. Pri tem ni pomembno, katera izmed sodnih praks je pravilnejša, saj ne obstaja pravica do "nespremenljivosti sodne prakse", temveč je bistveno, da sodišče svojo drugačno odločitev ustrezno obrazloži.

Glede vprašanja, kdaj je treba izpodbijati posamezna volilna opravila, so nekateri avtorji drugačnega mnenja. Gostiša (ID, št. 5/2006), na primer, meni, da je treba vsako fazo volilnega postopka pred začetkom naslednje po možnosti pravnomočno zaključiti. Zato začne 8-dnevni prekluzivni rok po 53. členu ZSDU po njegovem mnenju teči od dneva, ko je bila posamezna kršitev storjena oziroma od dneva, ko so upravičeni predlagatelji zanjo izvedeli. Ne strinja se s stališčem sodišča, da lahko upravičeni predlagatelji z morebitno zahtevo za razveljavitev volitev čakajo toliko časa, da konkretni zainteresirani posamezniki vidijo, ali jim izid volitev ustreza ali ne, potem pa volitve izpodbijajo za nazaj zaradi spornih dejanj, ki so se morda zgodila že v zvezi s samim razpisom volitev, kandidacijskim postopkom in podobno, ne pa šele v fazi glasovanja na volitvah. Tako vsake volitve po

nepotrebnem “visijo” vse do objave volilnih izidov in 8 dni po tem, namesto, da bi se morebitne nepravilnosti rešile pravočasno, torej takrat ko so domnevno nastale. To zagotovo ne prispeva k načelu pravne varnosti.

Opombe

1. Pojasnilo o teku rokov: rok, ki je določen v dnevih (3 dni, 8 dni, 15 dni ipd.) začne teči naslednji dan od dogodka, na katerega je rok vezan. Dan objave izida volitev je torej »dan 0«, naslednji dan je dan 1, in tako nadaljujemo štetje do dneva 8, v katerem lahko še cel dan opravimo dejanje v povezavi z rokom. V kolikor zadnji dan roka pade na dela prost dan, rok poteče prvi naslednji delovni dan.

2. V tej zadevi je sodišče v sodbi pod opravilno številko VIII Ips 275/2006 odločilo, da je predlog za razveljavitev volitev, vložen v osmih dneh po objavi rezultatov volitev, pravočasen.

3. V sodbi pod opr. Št. VDSS sodba in sklep X Pdp 314/2014 je svojo odločitev, da gre za objektivni rok, utemeljilo s tem, da bi upoštevanje subjektivnega roka lahko pomenilo preveliko negotovost za vse zainteresirane, predvsem pa manjšo pravno varnost. V postopku razveljavitve volitev gre namreč lahko za večje število možnih predlagateljev razveljavitve, kar pomeni, da bi pri vsakem rok začel teči od nekega subjektivno določenega trenutka, kar bi pomenilo veliko negotovost glede izida volitev, pomenilo pa bi lahko tudi nedopustno dolg čas za izpodbijanje rezultata volitev. Prav zaradi pravne varnosti so v vseh volilnih postopkih roki za izpodbijanje rezultatov volitev praviloma zelo kratki.

O tej bralni različici

Uredniško pojasnilo, preverjeno 24. oktobra 2026: sodba VIII Ips 299/2016 z dne 7. februarja 2017 obravnava volitve 13. maja 2016, uradno objavo rezultatov 18. maja 2016 in tožbo, vloženo 26. maja 2016. Datum 13. maja 2016 se nanaša na volitve, ki so bile pozneje razveljavljene, ne na datum prvostopenjske sodbe. Letnici 2017 pri objavi rezultatov in vložitvi tožbe v članku sta izvirni nedoslednosti; avtorjevega besedila nismo tiho popravljali. Odločilna je bila dejanska objava, dostopna vsem delavcem, ne zgolj zatrjevana zgodnejša seznanjenost z rezultati. To je pojasnilo konkretne sodbe; avtorski komentar in v njem predstavljena drugačna strokovna stališča ostajajo razločeni od odločitve sodišča.

Besedilo in fotografija sta iz navedene izvirne objave; ločeno uredniško pojasnilo je dodano 24. oktobra 2026. Izvirni PDF ostaja ohranjen.